

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 11.79/2023

SJIF 2024 = 5.444

Том 2, Выпуск 5, 31 Май

МАМЛАКАТ YALPI ICHKI MAHSULOTINING HAJMINI OSHIRISHDA TEKNOLOGIYALARNING O'RNI

Kenjayeva Sabohat Safarovna

Termiz davlat universiteti "Iqtisodiyot" ta'lim yo'nalishi 2-kurs talabasi

sabohatkenjayeva2004@gmail.com

ANNOTATSIYA

Maqolada, dastlab, yalpi ichki mahsulotni texnologiyalar orqali rivojlanish haqida umumiy ma'lumot beriladi. So'ngra, yalpi ichki mahsulotni texnologiyalar orqali rivojlantirish tarixi tahlili qanday tarzda ta'minlash yoritib beriladi. Shuningdek, ayni vaqtda bu sohalarida mamlakat yalpi ichki mahsulotining hajmini oshirishga texnologiyalarning ta'siri samarali yechimlarga asosiy e'tibor qaratiladi.

Kalit so'zlar: San'at Inqirozi, Avtomatlashtirish, Kompyuter va Texnologiyalar Kiritishi, Biotexnologiya va Nanotexnologiya, Innovatsiyalar va yangi sanoatlar, Global raqobatbardoshlik, Resurslarni samarali taqsimlash.

THE ROLE OF TECHNOLOGY IN INCREASE OF THE COUNTRY'S GROSS DOMESTIC PRODUCT

In the article, first, general information about the development of gross domestic product through technologies is given. Then, how to provide an analysis of the history of the development of the gross domestic product through technologies will be explained. Also, at the same time, in these areas, the main attention is paid to the effective solutions of the impact of technologies on increasing the volume of the country's gross domestic product.

Keywords: Art Crisis, Automation, Computer and Technology Input, Biotechnology and Nanotechnology, Innovation and New Industries, Global Competitiveness, Efficient Allocation of Resources.

РОЛЬ ТЕХНОЛОГИЙ В УВЕЛИЧЕНИИ ВНУТРЕННЕГО ВАЛОВОГО ПРОДУКТА СТРАНЫ

АННОТАЦИЯ

В статье сначала даются общие сведения о развитии валового внутреннего продукта за счет технологий. Затем будет объяснено, как

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 11.79/2023

SJIF 2024 = 5.444

Том 2, Выпуск 5, 31 Май

обеспечить анализ истории развития валового внутреннего продукта посредством технологий. Также в то же время в этих сферах основное внимание уделяется эффективным решениям воздействия технологий на увеличение объема валового внутреннего продукта страны.

Ключевые слова: арт-кризис, автоматизация, компьютерные и технологические вклады, биотехнологии и нанотехнологии, инновации и новые отрасли, глобальная конкурентоспособность, эффективное распределение ресурсов.

Yalpi ichki mahsulotni texnologiyalar orqali rivojlantirishda adabiyotlar tahlili, bu jarayonni tushunarliroq qilish, muammoni tahlil qilish, muammolarga echim topish, va yutuqlar uchun strategiyalar o'rganish uchun juda foydali bo'ladi. Bu tahlil quyidagi bosqichlardan o'tadi:

Texnologik jarayonlarni tushuntirish: Bu qisman ta'rif, yalpi ichki mahsulotni rivojlantirish uchun foydalanilayotgan barcha texnologik vositalarni tushuntiradi. Bu, avtomatlashtirilgan uskunalardan boshlab, 3D-natijalash va robototexnika, IT, va boshqa texnologiyalar shu jumladan kiritiladi.

Muammolarni aniqlash: Adabiyotlar tahlili, yalpi ichki mahsulotlarni rivojlantirish jarayonida tez-tez yuzaga keladigan muammolarni aniqlashga yordam beradi. Bu muammolar arasida moliyaviy, ma'lumotlar tahlili, va texnologik integratsiyaga oid muammolar misol qilib keltirilishi mumkin.

Muammolarga echim topish: Tahlil, muammolarni echish va ularning yechimlarini topish uchun nazariy usullar va amaliy tavsiyalarni taklif etadi. Masalan, moliyaviy muammolar bilan bog'liq bo'lgan bozor rivojlanish va sarmoyadorlik tashkilotlari uchun moliyaviy vaqtin-to'lovli vositalarni ta'minlash, ya'ni innovatsion startaplarni qo'llab-quvvatlash va daromadni doimo tejash.

Yutuqlar va strategiyalar: Adabiyotlar tahlili, yalpi ichki mahsulotlarni rivojlantirishning yutuqlarini aniqlash va ularga erishish uchun strategiyalar yaratishga yordam beradi. Bu, ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirish, innovatsiyalarni rag'batlantirish, xizmat sifatini yaxshilash va bozor iste'molchilarining talablari bilan moslashishni o'z ichiga oladi.

Adabiyotlar tahlili, yalpi ichki mahsulotlarni texnologik rivojlantirishda muammolarni tushuntirish, ularni hal qilish uchun echimlar topish va strategiyalar yaratishda juda muhim bir vosita hisoblanadi. Ushbu tahlil, rivojlanayotgan

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 11.79/2023

SJIF 2024 = 5.444

Том 2, Выпуск 5, 31 Май

mamlakatlar va korxonalar uchun strategik rejalarni belgilashda katta o'rin egallaydi.

Yalpi ichki mahsulotlarni texnologiyalar orqali rivojlantirishning tarixi oldinroq bo'lgan. Bu jarayon, insoniy taraqqiyotining asosiy qismlaridan biri hisoblanadi. Quyidagi katta bosqichlar tarixi yalpi ichki mahsulotlarni texnologiyalar orqali rivojlantirishga qaratilgan jarayonlardan ba'zilarini tushuntiradi:

San'at Inqirozi: 18-19 asrlarda, Industrial inqiroz davrida mashhur bo'lgan san'at inqirozi, yalpi ichki mahsulotlarni o'zlashtirish jarayonini boshladi. Bu davrda, texnologiyalar, qurilish usullari va uskunalari yaxshilandi, shuningdek, avtomatlashtirish va boshqa innovatsiyalar keng ko'rinishga ega bo'ldi.

Avtomatlashtirish: 20 asr boshlarida avtomatlashtirish texnologiyalari yalpi ichki mahsulotlarni rivojlantirishda o'rtacha rolini o'ynagan. Bu davrda, tizimlar, qurilmalar va jarayonlar avtomatlashtirilgan, bu esa ishlab chiqarishning effektivligini oshirdi va mahsulotlar uchun yangi imkoniyatlar yaratdi.

Kompyuter va Texnologiyalar Kiritishi: 20 asrning ikkinchi yarmidan boshlab, kompyuterlar va boshqa texnologiyalar kiritish rivojlantirishni kuchaytirdi. Bu, avtomatlashtirish va qurilish jarayonlarini ko'paytirdi va yalpi ichki mahsulotlarni yaratishning texnologik jarayonlarini kengaytirdi.

Biotehnologiya va Nanotexnologiya: Oxir-oqibat, biotehnologiya va nanotexnologiya kengaydi va yalpi ichki mahsulotlarni rivojlantirishda yangi imkoniyatlar yaratdi. Bu texnologiyalar, mahsulotlar va qurilmalarni yaxshilash, texnologik tashqi holatni o'zgartirish va yangi materiallarni yaratish imkoniyatlarini taqdim etdi.

Bu tarixiy bosqichlar, yalpi ichki mahsulotlarni texnologiyalar orqali rivojlantirishdagi katta bosqichlarni bildiradi, va bu jarayonning asosiy tamoyillarini va yutuqlarini ko'rsatadi. Har bir bosqich, insoniy madaniyat va iqtisodiyotning o'zini ilg'or usullarida o'zgarishi bilan bog'liq bo'lib, texnologik rivojlantirishning kelajakda ham o'z ahamiyatini saqlaydi.

Mamlakatlarda ichki mahsulotining hajmini oshirishga texnologiyalarning ta'siri juda katta. Birinchi navbatda, avtomatlashtirish va avtomatlashtirish texnologiyalari ishlab chiqish jarayonlarini tezlashtiradi va ishchi kuchni pasaytiradi. Bu, mahsulotlar yaratish va yetkazib berishni tezlashtiradi, shuningdek, hajmini oshirishga yordam beradi.

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 11.79/2023

SJIF 2024 = 5.444

Том 2, Выпуск 5, 31 Май

Ikkinchisi, 3D-natijalash va avtomatlashtirilgan imalotlar, mahsulotlar va qurilmalarni effektiv bajarish uchun yangi imkoniyatlarni yaratadi. Bu texnologiyalar, mahsulotlar va qurilmalarni eng optimal shaklda ishlab chiqish uchun parametrlarni avtomatik ravishda optimallashtirish imkonini beradi, bu esa mahsulot hajmini kichikroq qiladi.

Texnologiyalar hajmi oshirishda bir necha avtomatlashtirilgan jarayonlarni yaratish orqali yordam beradi. Masalan, IoT (Internet of Things) qurilmalari, mahsulot ishlash jarayonlarini monitor qilish va boshqarish uchun ma'lumotlarni yig'ishga yordam beradi. Bu, ishlab chiqarishni optimallashtirish, ishlab chiqarish va iste'molning barqarorligini oshirishga imkon beradi.

Shuningdek, robototexnika va avtomatlashtirilgan qurilmalar hajmini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Robotlar tezlik va tochniqligini oshiradi va bundan tashqari, zarur texnik hujjatlarni ishlatish orqali yuqori sifatli mahsulotlarni ishlab chiqish imkoniyatini yaratadi.

Bular hammasi birga, texnologiyalar ichki mahsulotlar hajmini oshirishda juda katta ahamiyatga ega. Bu texnologiyalar ta'siri bilan mamlakatlar, korxonalar va mijozlar o'rtasidagi faoliyatning barqarorligini va samaradorligini oshirishadi.

Texnologiyalar mamlakat yalpi ichki mahsuloti (YaIM) hajmini oshirishga bir necha jihatdan chuqur ta'sir ko'rsatadi:

Hosildorlikning o'sishi: Texnologik taraqqiyot ko'pincha iqtisodiyotning turli tarmoqlarida hosildorlikning oshishiga olib keladi. Masalan, avtomatlashtirish, robototexnika va sun'iy intellekt jarayonlarni soddalashtiradi, xatolarni kamaytiradi va samaradorlikni oshiradi, bu esa firmalarga bir xil yoki kamroq resurslar bilan ko'proq mahsulot ishlab chiqarish imkonini beradi. Bu hosildorlikning oshishi yalpi ichki mahsulotning o'sishiga bevosita hissa qo'shadi.

Innovatsiyalar va yangi sanoatlar: Texnologiyalar innovatsiyalar va yangi sanoatlarning paydo bo'lishiga yordam beradi. Biotexnologiya, qayta tiklanadigan energiya va axborot texnologiyalari kabi ilg'or texnologiyalar yangi mahsulotlar, xizmatlar va bozorlarni yaratib, iqtisodiy kengayishni kuchaytiradi. Bu innovatsiyalar nafaqat qo'shimcha iqtisodiy faollikni keltirib chiqarmoqda, balki aholi bandligini ta'minlaydi va investitsiyalarni jalb qiladi.

Global raqobatbardoshlik: ilg'or texnologiyalarga sarmoya kiritadigan va o'zlashtirgan davlatlar ko'pincha global bozorda raqobatbardosh ustunlikka erishadilar. Tovar va xizmatlarining sifati va raqobatbardoshligini oshirish uchun

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 11.79/2023

SJIF 2024 = 5.444

Том 2, Выпуск 5, 31 Май

texnologiyadan foydalanish orqali mamlakatlar o'z eksportini ko'paytirishi va xorijiy investitsiyalarni jalb qilishi va shu orqali YaIMni oshirishi mumkin.

Resurslarni samarali taqsimlash: Texnologiyalar real vaqtda ma'lumotlar, tahlillar va optimallashtirish vositalarini taqdim etish orqali resurslarni yaxshiroq taqsimlashga imkon beradi. Masalan, aqlli infratuzilma tizimlari transport marshrutlarini, energiya iste'molini va resurslardan foydalanishni optimallashtirishi mumkin, bu esa butun iqtisodiyot bo'ylab xarajatlarni tejash va samaradorlikni oshirishga olib keladi.

Kengaytirilgan savdo va ulanish: Raqamli texnologiyalar global savdo va ulanishda inqilob qildi. Elektron tijorat platformalari, raqamli to'lov tizimlari va onlayn bozorlar xalqaro tranzaksiyalarni osonlashtiradi va kichik biznesga global bozorlarga osonroq kirish imkonini beradi. Bu kengaytirilgan savdo va aloqa iqtisodiy almashinuv va bozor imkoniyatlarini kengaytirish orqali YaIM o'sishiga yordam beradi.

Inson kapitalini rivojlantirish: Texnologiyaga investitsiyalar ko'pincha ta'lim va malaka oshirishga investitsiyalar bilan birga keladi. Texnologik yutuqlar STEM (fan, texnologiya, muhandislik va matematika), raqamli savodxonlik va ma'lumotlar tahlili kabi sohalarda maxsus ko'nikmalarga ega bo'lgan ishchilarga talabni keltirib chiqaradi. Malakali ishchi kuchi samaradorlik va innovatsiyalarni oshiradi, iqtisodiy o'sishni rag'batlantiradi va yalpi ichki mahsulotning oshishiga hissa qo'shadi.

Umuman olganda, texnologiyalarning mamlakat yalpi ichki mahsuloti hajmini oshirishga ta'siri ko'p qirrali va keng qamrovli. Innovatsiyalarni rag'batlantirish, samaradorlikni oshirish, raqobatbardoshlikni oshirish va resurslarni samarali taqsimlashga ko'maklashish orqali texnologiya iqtisodiy o'sish va farovonlikni oshirishda markaziy rol o'ynaydi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. <https://en.wikipedia.org> ensiklopediyasidagi "Economics" nomli maqoladan foydalanildi
2. <https://www.scribd.com> saytidagi "Challenges Faced by An Economics Teacher" nomli maqoladan foydalanildi
3. <https://www.linkedin.com> platformasidagi "What are some creative ways to make economics more interesting to students who struggle with math?" nomli maqoladan foydalanildi

МЕДИЦИНА, ПЕДАГОГИКА И ТЕХНОЛОГИЯ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА

Researchbib Impact factor: 11.79/2023

SJIF 2024 = 5.444

Том 2, Выпуск 5, 31 Май

4. Hojiqulova F. MAMLAKATIMIZDA SOLIQ TIZIMINI TAKOMILLASHTRISH MASALALARI //Science and innovation. – 2022. – Т. 1. – №. С7. – С. 378-382.
5. Hojiqulova F. MOLYAVIY TEXNOLOGIYALARNING RIVOJLANISHI BANKLARNING TRANSFORMATSION SALOHİYATIGA TA’SIRI //Приоритетные направления, современные тенденции и перспективы развития финансового рынка. – 2023. – С. 317-318.
6. Hojiqulova F. et al. IMPROVING THE TAX SYSTEM IN OUR COUNTRY TRAINING ISSUES //Science and Innovation. – 2022. – Т. 1. – №. 7. – С. 378-382.
7. Hojiqulova Feruza Dona qizi, & Kenjayeva Sabohat Safarovna. SURXONDARYO VILOYATI AHOLI JON BOSHINING ASOSIY KAPITALIGA O’ZLASHTIRILGAN INVESTITSİYALAR HAJMINI ARIMA MODELİ YORDAMIDA PROGNOZLASHTIRISH //Journal of Universal Science Research, -2024. – Т. 2. – №. – С. 257–266.
8. Hojiqulova F., Eshquvvatov O. UMUMDAVLAT SOLIQLARI VA DAROMADLARIDAN MAHALLIY BUDJETLARGA AJRATMALAR HISOBI // " Science Shine" International scientific journal. – 2023. – Т. 7. – №. 1.
9. Feruza, H., & Eshquvvatov, O. A. “Ensuring investment activity in Uzbekistan” // Cross-Disciplinary Journal of Digital Investigation. – 2024. – Т. 2. – №. 4. – С. 26-30.
10. qizi Hojiqulova, F. D., & Eshquvvatov, O. A. MAMLAKAT IQTISODIYOTINI YUKSALTIRISHDA SUN’IY INTELLEKTNING ROLI. GOLDEN BRAIN, – 2023. – Т. 1. – №. 23. – С. 19-23.